

Załącznik do
Uchwały Rady Gminy Zarszyn
Nr V/19/2011
z dnia 16 lutego 2011 r.

***GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY
W RODZINIE NA ROK 2011***

Zarszyn, styczeń 2011

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	str. 3
2. Skala zjawiska	str.4
3. Program	str. 7
4. Realizatorzy programu	str. 9
5. Finansowanie	str. 9

I. Wprowadzenie

Na przemoc domową możemy spojrzeć z wielu perspektyw, gdyż przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: pedagogika, psychologia, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nasyca wiele problemów interpretacyjnych, bowiem zagadnienie to można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych.

Jedną z najprostszych i dostępną dla przeciętnego człowieka definicji przemocy jest definicja zawarta w Słowniu Języka Polskiego, gdzie określona jest ona jako „fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, lub narzucona bezprawnie władza, panowanie”.

Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednia jest definicja przemocy zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz.1493). Art.2 pkt.2 tejże ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na utratę życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Wyróżnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Dwa ogólne rodzaje przemocy to:

a) przemoc gorąca:

- furia,
- pęknięcie tamy emocjonalnej, która przestaje powstrzymywać uczucia pochodzące z frustracji,
- widoczna, która jest skumulowaną siłą uczuć, której nie da się zatrzymać;

b) przemoc chłodna:

- zaplanowana, która ma na celu pogwałcenie dóbr i praw drugiej osoby, zdarza się w pozornie dobrej rodzinie, nie ma tu furii i gniewu.

Formy przemocy:

- przemoc fizyczna,
- przemoc psychiczna,
- przemoc seksualna,
- przemoc ekonomiczna,
- zaniedbanie.

Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio w literaturze fachowej spotykamy się coraz częściej z odnotowaniem faktu stosowania przemocy także wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach są osoby niepełnosprawne i ludzie starzy.

Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny. Czasami ofiara staje się ofiarą z przyzwyczajenia. Bywa, że kobieta uzyskuje niezależność ekonomiczną, ale poddawanie się atakom przemocy stało się jak gdyby jej codziennością. Przyzwyczała się i mimo braku zależności od sprawcy, nie znajduje w sobie siły i odwagi by przeciwstawić się sytuacji, w której dochodzi do przemocy.

Ofiara przemocy jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy nie mniej jednak większość potrzebuje pomocy innych. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

II. Skala zjawiska

Przestępstwa z art.207 KK tj. polegające na znęcaniu się nad członkiem rodziny, należą w Polsce do najczęściej popełnianych. Na liście przestępstw zgłaszanych organom ścigania znajdują się na 3 miejscu. Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska, ujawniają, że liczba przypadków znęcania się nad członkami rodziny waha się. Statystyki policyjne dotyczące zjawiska przemocy domowej oparte są między innymi na stosowanej przez Policję procedurze „Niebieskiej Karty”.

Przemoc w rodzinie w statystykach policyjnych w latach 1999-2008

Liczba ofiar przemocy domowej wg. procedury "Niebieskiej Karty"

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	96.955	116.644	113.793	127.515	137.299	150.266
w tym: kobiety	55.214	67.678	66.991	74.366	80.185	88.388

w tym: mężczyźni	4.239	5.606	5.589	7.121	7.527	9.214
dzieci do lat 13	23.929	27.820	26.305	30.073	32.525	35.137
nieletni od 13 do 18 lat	13.546	15.540	14.908	15.955	17.062	17.527

	2005	2006	2007	2008
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	156.788	157.854	130.682	139.747
w tym: kobiety	91.374	91.032	76.162	81.985
w tym: mężczyźni	10.387	10.313	8.556	10.664
dzieci do lat 13	37.227	38.233	31.001	31.699
nieletni od 13 do 18 lat	17.800	18.276	14.963	15.399

Liczba sprawców przemocy domowej

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	56.847	70.457	69.138	76.991	83.330	91.920
w tym: kobiety	1.838	2.571	2.361	2.903	2.861	3.501
w tym: mężczyźni	54.669	67.309	66.376	73.759	80.233	88.180
nieletni	340	577	401	329	236	239

	2005	2006	2007	2008
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	97.142	96.775	81.743	86.568
w tym: kobiety	4.153	4.074	3.632	3.942
w tym: mężczyźni	92.776	92.526	77.937	82.425
nieletni	213	175	170	201

Liczba przeprowadzonych interwencji Policji

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Interwencje domowe ogółem	376.538	479.602	482.007	559.387	593.727	610.941
w tym dotyczące przemocy w rodzinie	72.031	86.146	86.545	96.449	85.512	92.495

	2005	2006	2007	2008
Interwencje domowe ogółem	608.751	620.662	718.819	658.651
w tym dotyczące przemocy w rodzinie	96.773	96.099	81.403	86.455

Źródło: www.policja.pl portal

Wzrasta liczba przestępstw związanych z przemocą w rodzinie, popełnianych ze szczególnym okrucieństwem i takich, których następstwem jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie. Szczególnie alarmujące są statystyki dotyczące zabójstw, w których motywem są tzw. „nieporozumienia rodzinne”. Zabójstwa na tym tle stanowią około 27% ogółu zabójstw w Polsce.

Z analizy dokumentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarszynie wynika, że wśród rodzin korzystających z pomocy Ośrodka, wzrasta liczba rodzin dotkniętych przemocą domową. Obserwuje się wzrost liczby sporządzanych przez Policję tzw. „Niebieskich Kart” z interwencji domowych, których przyczyną jest przemoc domowa. Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinie, w 90% w przypadku sporządzenia „Niebieskich kart” sprawcy przemocy byli w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest :

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości

- i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.)
 - Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

III. Program

1. ADRESACI PROGRAMU

- 1.1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
- 1.2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
- 1.3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

2. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc.

3. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

3.1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów

Zadanie nr 1.

Stworzenie Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Cel powołania Zespołu:

Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Zadanie 2:

Poszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej.

Cel realizacji zadania:

1. Wsparcie prawne i psychologiczne ofiar przemocy.

2. Działania korekcyjno-edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne sprawców przemocy domowej.

Proponowane dyżury specjalistów: psycholog, prawnik, terapeuta, pracownik socjalny.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
2. liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi,
3. liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.

3.2. Podnoszenie świadomości społeczeństwa gminy w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadanie 1.

Organizacja akcji informacyjnych propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich.

Zadanie 2.

Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie w szczególności wśród nauczycieli i pedagogów szkolnych, służb społecznych oraz osób duchownych.

Zadanie 3.

Opracowanie przystępnych informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia psychicznego dla świadków przemocy w rodzinie.

3.3. Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Zadanie 1.

Udziałanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Zadanie 2.

Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

3.4. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie

- Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki

policyjne, sądowe, dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, GKRPA, ze szkół oraz badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców),

- przygotowywanie raportów o przemocy w rodzinie, podnoszenie kwalifikacji pracowników służb i instytucji udzielających pomocy rodzinom z problemem przemocy,
- monitorowanie na bieżąco problematyki przemocy w rodzinie i udzielanej pomocy.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Gmina Zarszyn w oparciu o współpracę przedstawicieli:

1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarszynie,
2. szkół z terenu Gminy Zarszyn,
3. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nowosielcach,
4. Posterunku Policji,
5. Urzędu Gminy,
6. Organizacji pozarządowych i Kościołów działających na terenie Gminy Zarszyn.

V. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki finansowe pochodzące z budżetu Gminy Zarszyn. Na realizację programu w 2011 roku przeznaczono w dziale 852, rozdział 85205 kwotę 5 000 zł.